

Avrupa Birliği'nde Ekonomik Kriz Tartışmaları Bağlamında “Neden” Arayışları: Göçmen Faktörü ve İşsizlik

Seeking “Reasons” Through the Economic Crisis Debates in the European Union: The Migrants Factor and Unemployment

Samet ZENGİNOĞLU¹

Ferhat APAYDIN²

Geliş Tarihi: 27.05.2019 / Düzenleme Tarihi: 09.07.2019 / Kabul Tarihi: 22.07.2019

Özet

Göç; çeşitli neden, süreç ve sonuçlar bağlamında geçmişten bugüne varlığını ve etkisini devam ettirmektedir. Küreselleşmenin de göz ardı edilemez etkisi ile artış gösteren göç hareketleri, 21. yüzyılın da tartışılmalı alanları arasında yer almaktadır. Bu tartışma alanı içerisinde ise Avrupa (ve bir aktör olarak Avrupa Birliği [AB]), odak noktalarından birisini oluşturmaktadır. Özellikle Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerinden, çeşitli nedenlerle göç etmek isteyen kişi ya da gruplar, daha güvenli ve daha müreffeh bir yaşam ümidi ile Avrupa coğrafyasına ulaşma amacını taşımaktadırlar. Bu durum karşısında, Avrupalı devletlerin ve AB'nin göçe karşı çeşitli güvenlik mekanizma ve söylemleri üzerinden hareket ettikleri görülmektedir. Birliğin ve üye devletin bu tavır ve tutumunun arka planında çeşitli politik, sosyo-ekonomik ve kültürel nedenlerin olduğu bilinmektedir. Ancak bu nedenlerin kendi içerisinde ne denli tutarlı oldukları tartışmaya açıktır. Bu çalışmada tartışmaya açık olduğu düşünülen, göç ve işsizlik konusu özelinde AB perspektifinden bir değerlendirme yapma amacını taşımaktadır. Aşırı sağın Avrupa siyasetinde yükselişi ile birlikte ekonomik zeminde, göçmenlerin ve mültecilerin işsizlik oranlarının artmasına neden oldukları söylemi temelinde bir dışlayıcı politika inşa edilmektedir. Fakat tarihsel açıdan yaşanan gelişmeler ve bazı istatistikî veriler ışığında bu söylem ve politikaların gerçekliğinin analiz edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Ekonomik kriz, Göçmenler, İşsizlik

Abstract

Migration has existed and been effective from past to present with its reasons, processes, and effects. Migration movements, which have increased as a result of undeniable effect of globalization, are among the areas subject to debates in the 21st century. Europe (and the European Union [EU] as an agent) is one of focal points within these debates. People or groups who wish to migrate from especially Northern Africa and Middle East countries for various reasons aim to reach the European territory with the hope of a safer and more prosperous life. Under these circumstances, European states and the EU employ various security mechanisms and discourses against migration. It is known that there are various political, socio-economic, and cultural reasons underlying such attitudes of the EU and member states. However, how coherent these reasons are within themselves is disputable. The purpose of this study is to make an evaluation on migration and unemployment from the EU's perspective. As far right is on the rise in European politics, an exclusivist policy is built at the economic level based on the discourse that migrants and refugees raise unemployment rate. However, it is considered necessary to analyze the trueness of such discourse and policies in light of historical developments and certain statistical data.

Keywords: European Union, Economic crisis, Migrants, Unemployment

Giriş

21. yüzyılda uluslararası politikayı etkileyen temel gündem maddeleri bir sıralamaya tabi tutulsa, şüphesiz “göç” konusu ilk sıralarda yer alacaktır. Bu gündem, gerek bölgesel gerekse küresel çapta çeşitli etkiler oluşturmaktadır. Bununla birlikte göç; sosyo-ekonomik, politik ve kültürel alanlar başta olmak üzere sebep ve sonuçları bakımından çok-boyutlu bir yapı arz etmektedir. Kuzey Afrika'dan, Ortadoğu'dan ve Asya'dan Batı'ya yönelik gerçekleşen göç hareketlerinin haricinde, son dönemde “Arap Baharı” olarak nitelendirilen süreç, Suriye'de yaşanan gelişmelerle de birlikte, daha spesifik olarak göçün uluslararası eksende ve Batı özelinde de bir sorun ve tehdit olarak algılanması sonucunu doğurmuştur.

¹ Öğr. Gör. Dr., Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Bölümü, Adıyaman, Türkiye.
E-posta: sametzenginoglu@gmail.com ORCID: 0000-0001-6061-8388

² Öğr. Gör., Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Bölümü, Adıyaman, Türkiye.
E-posta: frhtapaydin@hotmail.com ORCID: 0000-0002-5637-3813

Ortaya çıkan bu göç dalgasının temel güzergâhının Avrupa olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Zira bilindiği üzere insanlar, daha güvenli ve daha müreffeh bir coğrafya hayali ve düşüncesiyle Batı'ya, dolayısıyla evvela Akdeniz suları üzerinden Avrupa topraklarına ulaşma amacını taşımaktadırlar. Her ne kadar, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından işgücü ihtiyacı temel parametresiyle Avrupa, bir göç alma merkezi olarak değerlendirilebilirse de, 1973 Petrol Krizi ve 21. yüzyılın başlangıcındaki 11 Eylül olayları gibi gelişmelerle ve ekonomik, güvenlik eksenli kaygılarla göçe karşı temkinli ve tedbirli yaklaşımlar geliştirilmiştir. Dolayısıyla birçok alanda göç olgusu artık "tehdit" olarak değerlendirilmeye başlanmıştır ve tehdit algısına karşın Avrupa Birliği adeta bir duvar inşa etmiştir. Ortaya çıkan bu durum, Avrupa siyasetinde aşırı sağ tarafından iç politikaya dair bir argüman olarak da kullanılmıştır. Dolayısıyla Avrupa perspektifinden göçmen, "öteki/yabancı" olarak değerlendirilmiştir.

Ötekileştirmenin ve ötekileştirme temelli söylemlerin politik ve sosyo-kültürel alt yapıları ve doneleri inşa edilmiştir. Ancak bir de ekonomik temelli bir "öteki" inşa sürecinin söz konusu olduğunun göz ardı edilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Örneğin, göçmenlerin Avrupa ülkelerindeki ekonomik kötü gidişin tek müsebbibi oldukları ve yerli vatandaşların ellerindeki işleri aldıkları, işsizlik oranlarının artmasında da temel faktör oldukları öne sürülmektedir. Lakin özellikle işsizlik konusunda, "tek/yegâne" faktörün göçmenlerin olup olmadığı tartışmaya açık bir sorunsaldır. İşte bu çalışma bu sorunsalı ele alma, değerlendirme amacını taşımaktadır.

Bu genel çerçevede dâhilinde, çalışma üç konuya odaklanmıştır. İlk olarak, göç-ekonomi ilişkisi açısından kuramsal perspektif ve bu perspektifin AB bazındaki yansımalarına dikkat çekilmiştir. İkinci olarak, işsizlik özelinde, aşırı sağın göçmenlere yönelik söylemleri ile istatistikî veriler arasında nasıl bir tablonun ortaya çıktığı değerlendirilmiştir. Yani işsizlik oranını artıran "tek/yegâne" faktörün göçmenler olmadığı, bununla birlikte bölgesel ve küresel ekonomik faktörlerin de bu hususta belirleyici oldukları ifade edilmiştir. Üçüncü ve son olarak ise, Suriye özelinde 2011 yılından bu yana yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak mülteci konusunun, rakamlar bazında AB için nasıl bir anlam ifade ettiği analiz edilmiştir. Bu üç ana eksen üzerine aranan yanıtlarla birlikte, sonuç kısmında öz ve nesnel bir değerlendirme yapılmıştır.

AB Perspektifi ve Göç-Ekonomi İlişisine Bakış

Göç kavramına dair, kavramın sebep ve sonuçları bağlamında çeşitli tanımlamalar yapabilmek mümkündür. Bununla birlikte, en genel ifade ile göç; ekonomik, toplumsal ya da siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi olarak değerlendirilebilir (TDK, 2019). Göç olgusuna dair çeşitli kavramsal ayrımlar dikkat çekmektedir. Örneğin, "gönüllü göç", "zorunlu göç" ya da "geçici göç", "kalıcı göç" gibi sebep, süreç ve sonuca dair ayrımların yanı sıra, kavramsal-hukuki zeminde de "mülteci" ve "sığınmacı" gibi ayrımlar ve farklılıklar söz konusu olmaktadır. Mülteci kavramı; "ırkı, dini, tabiiyeti, belirli bir sosyal gruba mensubiyeti ve siyasi görüşleri yüzünden haklı bir zulüm korkusu nedeniyle vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve söz konusu korku yüzünden, ilgili ülkenin korumasından yararlanmak istemeyen" kişiler için kullanılmaktadır. Sığınmacı kavramı ise, "ilgili ulusal ya da uluslararası belgeler çerçevesinde bir ülkeye mülteci olarak kabul edilmek isteyen ve mültecilik statüsüne ilişkin yaptıkları başvurunun sonuçlarını bekleyen" kişileri temsil etmektedir (Uluslararası Göç Örgütü, 2009).³

Göç konusu gerek kendi bağlamı içerisinde, gerekse de sebepleri ve sonuçları bakımından birçok farklı alana etki eden bir yapı ve süreç arz etmektedir. Öyle ki, devletleri ve bölgesel/küresel aktörleri ve bu aktörlerin politikalarını etkilemesi sebebiyle Uluslararası İlişkilerin, toplumsal entegrasyon ya da asimilasyon ve çatışma gibi tartışmalar çerçevesinde sosyolojinin, hatta bu açıdan bireysel yönde göçmenlerin ve ev sahibi ülke vatandaşlarının ilişkileri açısından psikolojinin ve dünden bugüne uzanan göç süreçlerine ve bu süreçlerin mukayesesine dair de tarihin temel odak noktalarından birisini teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra, şüphesiz ekonomik yansımalar açısından da göç konusu iktisadî tartışmaların gündemlerinden birisini oluşturmaktadır.

Nitekim genel açıdan uluslararası göç literatüründe sıkça karşılaşılan göç nedenlerine bakıldığında, ortaya konulan dört ana başlıktan üçünün doğrudan ya da dolaylı olarak ekonomi ile bağlantılı olduğunu müşahade edebilmek olasıdır (Güllüpinar, 2012, s. 56):

- Ülkelerarası demografik özellikler,
- Kapitalizmin devresel krizleri,
- Bölgeler arası gelir farklılıkları,
- Küresel olarak yeniden yapılanmaya zorlanan ekonomiler vb.

Göçün nedenlerinin yanı sıra, iktisadî açıdan göçün sonuçları, önemli ipuçları ihtiva etmektedir. AB özelinde bu tartışmalara değinmeden evvel, kuramsal açıdan göç ve kalkınma ilişkisini kısaca ortaya koymakta fayda görülmektedir. Buna göre, göç ve kalkınma ilişkisinde, neoklasik göç teorisi ekseninde iyimserlerin ve yapısalcı yaklaşım ekseninde de kötümserlerin olduğunu ifade etmek mümkündür (bkz. Aktaş, 2015, s. 38). İyimser bakış açısından, uluslararası göçün yenilik, sermaye birikimi, beşeri sermaye, dış ticaret ve iç talep gibi çeşitli kanallar yoluyla ev sahibi ülkelerde ekonomik büyümeyi desteklediğine dair güçlü bulgular bulunmaktadır (Gür, 2017, s. 7). Özellikle nitelikli emek göçü ile birlikte bu destek çok daha belirgin argümanlarla ortaya çıkmaktadır. Ekonomik büyümede itici bir faktör olarak değerlendirilen nitelikli emek göçü, ayrıca ekonomideki çeşitli büyüme teorileriyle de desteklenmektedir. Dolayısıyla nitelikli emek göçü ekonomik verimlilik üzerinde pozitif etki oluşturmaktadır. (Göv ve Dürrü, 2017). Hatta göç ve kalkınma ilişkisinde, göçmenlerin ev sahibi ülkeye katkılarının yanı sıra, gelinen ülkeye aktarılan sermayeler aracılığıyla da iki yönlü pozitif bir etkinin söz konusu olabileceği belirtilmektedir (bkz. Koser, 2007, s. 41 vd.). Bu noktada, bahsedilen göçmen profili ile

³ Burada belirtmek lazımdır ki, kavramsal bir bütünlüğün sağlanması adına, odak noktasının/temel sorunsalın AB özelinde göç-işsizlik ilişkisi tartışmaları olması sebebiyle, çalışma boyunca "göçmen" ifadesine yer verilmiştir.

uluslararası politikada yer almış ve almakta olan mülteci profili arasında çok büyük farklılıkların söz konusu olduğu eleştirilerini sunmak olasıdır.

Fakat konuyla ilgili olarak örneğin işsizlik tartışmaları ile bağlantılı olarak, uygulamada genel perspektiften bakıldığında; Küba'dan ABD'ye, Cezayir'den Fransa'ya, Yugoslavya'dan Avrupa ülkelerine ve Sovyetler Birliği'nden İsrail'e doğru gerçekleşen mülteci akımlarının ev sahibi ülkedeki işsizliğe etkisinin sınırlı olduğu görülmüştür (Gür, 2017, ss. 15-16). Dolayısıyla göç ve kalkınma ilişkisi içerisinde, ortaya çıkan ya da çıkabilecek olan ekonomik krizleri ya da sorunları, sadece politik argümanlarla göçmenler ile ilişkilendirmek sağlıklı bir yaklaşım olarak değerlendirilmemektedir. Bununla birlikte, elbette ki, göçmenlerin iktisadî alanda olumsuz etkilerinin söz konusu olmadığını belirtmek de mümkün görünmemektedir. Örneğin, Türkiye özelinde yapılan bir çalışma açısından, göç ve işsizlik arasında güçlü ve pozitif bir ilişkinin söz konusu olduğu sonuçlarla da karşılaşılmaktadır (Çelik ve Arslan, 2018). Ancak genel olarak bakıldığında göç ve kalkınma ya da daha özelle göç ve işsizlik tartışmalarında, göçmenlerin pozitif ya da negatif eksende "tek" faktörün olamayacağı vurgulanmalıdır.

Bu vurguya karşın, özellikle AB içerisindeki aşırı sağcı eğilimlerin de gün geçtikçe kazandığı ivme ile birlikte göçmenlere yönelik dışlayıcı ve ötekileştirici söylem ve politikaların artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Avrupalı ülkeler göçmenleri kabul etme konusunda isteksiz davranmakta ve bunun neticesinde de birçok ülkeye nazaran çok az sayıda göçmen kabul etmektedir (Develi, 2017, s. 1349). Bu durumun arka planında, politik ve sosyo-kültürel faktörlerin varlığı bilinen bir gerçektir. Bununla birlikte ekonomi ve işsizlik tartışmaları açısından da göçmenleri yargılayıcı tavır ve yaklaşımlar söz konusu olmaktadır. Öyle ki, göçmenler ülkedeki "kötü" gidişatın adeta tek sebebi olarak gösterilmektedir. Bununla birlikte yine göçmenlerin, yerli halkın işlerini ellerinden aldıkları ve işsizlik oranının artmasına neden oldukları düşünülmektedir (Yardım, 2017 ss. 220-230). Bu perspektiften, aşırı sağın görüşleri bağlamında da, göçmenlerin vergi ödememesi, iş alanlarında rekabeti tetiklemesi ve işçi ücretlerinin düşmesine neden olması yerli halkın öncelikli konumuna zarar vermektedir (Aras ve Sağiroğlu, 2018, s. 62).

Sorunun tespiti açısından, özellikle Avrupa'daki aşırı sağcı partilerin ve toplulukların göçmenlere dair inşa ettiği algının göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Çünkü yukarıdaki paragrafta da ifade edildiği üzere, işsizliğin artması ve yerli halkın elinden işlerinin alınması gibi söylemler aşırı sağın göçmenlere yönelik temel argümanları arasında yer almaktadır. Gün geçtikçe de Avrupa (Birliği) siyasetinde aşırı sağın, marjinal konumdan merkezi konuma doğru ilerlemesi (Atikkan, 2014), bu argümanların gerek politika gerekse de kamuoyu üzerindeki etkisinin artmasını sağlamaktadır.

Genel olarak göç olgusunun haricinde, son dönemde özellikle Suriye'de yaşanan gelişmeler ışığında mülteciler, AB özelinde de gündemdeki yerini muhafaza etmektedir. Suriye'de yaşanan gelişmelerin ardından ortaya çıkan düzensiz göç hareketleri, AB'ninsadece güvenliğe yönelik olarak değil, aynı zamanda toplumsal ve ekonomik zemine yönelik endişelerini de artırmıştır (Türkeş-Kılıç, 2018, s. 8). Bu bağlamda, gerek genel göç hareketleri gerekse de Suriyeli mülteciler özelinde, AB açısından işsizlik tartışmalarını farklı perspektiflerden değerlendirmek mümkündür.

Ekonomik Krizde Gerçekler mi, "Neden" in İcadı mı?: İşsizlik Oranları Bağlamında Bir Değerlendirme

AB siyasetinde ve belirtilmiş olduğu üzere, aşırı sağcı eğilimlerde, göçmenlere yönelik olarak ekonomik temelli söylemlerde göçmenler, Avrupa ülkelerindeki işsizliğin artışında ve ülke vatandaşlarının ellerindeki işlerin alınmasında tek sebep ve deyim yerindeyse "günah keçisi" olarak gösterilmektedir. Hatta bu durum, Suriyeli mültecilere yönelik politika ve tavrılarda da temel argüman olarak öne sürülebilmektedir. Oysa 2007-2017 dönemi içerisinde AB toplam işsizlik oranları ve AB genç işsizlik oranlarına bakıldığında ortaya çok daha farklı bir tablonun çıktığını müşahede etmek olasıdır.

Tablo 1. AB İşsizlik Oranları (% , 2007-2017)

Ülkeler	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AB (28)	7,1	7,0	8,9	9,5	9,6	10,4	10,8	10,2	9,4	8,5	7,6
Avusturya	4,9	4,1	5,3	4,8	4,6	4,9	5,3	5,6	5,7	6,0	5,5
Belçika	7,5	7,0	7,9	8,3	7,1	7,5	8,4	8,5	8,5	7,8	7,1
Bulgaristan	6,9	5,6	6,8	10,3	11,3	12,3	12,9	11,4	9,1	7,6	6,2
Hırvatistan	9,9	8,5	9,2	11,6	13,7	15,9	17,3	17,3	16,2	13,1	11,2
Kıbrıs	3,9	3,7	5,4	6,3	7,9	11,8	15,9	16,1	14,9	12,9	11,0
Çekya	5,3	4,4	6,7	7,3	6,7	7,0	6,9	6,1	5,1	4,0	2,9
Danimarka	3,8	3,4	6,0	7,5	7,6	7,5	7,0	6,6	6,2	6,2	5,7
Estonya	4,6	5,4	13,6	16,7	12,3	10,0	8,6	7,3	6,2	6,8	5,8
Finlandiya	6,8	6,4	8,3	8,4	7,8	7,7	8,2	8,7	9,4	8,8	8,6
Fransa	7,7	7,1	8,7	8,9	8,8	9,4	9,9	10,3	10,4	10,1	9,4
Almanya	8,7	7,5	7,7	7,0	5,8	5,4	5,2	5,0	4,6	4,1	3,8
Yunanistan	8,4	7,8	9,6	12,7	17,9	24,4	27,5	26,5	24,9	23,5	21,5
Macaristan	7,4	7,8	10,0	11,2	11,0	11,0	10,2	7,7	6,8	5,1	4,2
İrlanda	4,7	6,4	12,0	13,9	14,6	14,7	13,0	11,3	9,4	7,9	6,4
İtalya	6,1	6,7	7,8	8,4	8,4	10,6	12,1	12,7	11,9	11,7	11,2

Letonya	6,1	7,7	17,5	19,5	16,2	15,1	11,9	10,9	9,9	9,6	8,7
Litvanya	4,3	5,8	13,8	17,8	15,4	13,4	11,8	10,7	9,1	7,9	7,1
Lüksemburg	4,1	5,1	5,1	4,4	4,9	5,1	5,8	5,8	6,7	6,3	5,5
Malta	6,5	6,0	6,9	6,8	6,4	6,3	6,4	5,8	5,4	4,7	4,0
Hollanda	3,2	2,8	3,4	4,4	5,0	5,8	7,2	7,4	6,9	6,0	4,8
Polonya	9,6	7,1	8,2	9,6	9,6	10,1	10,3	9,0	7,5	6,2	4,9
Portekiz	8,0	7,6	9,4	10,8	12,7	15,5	16,2	13,9	12,4	11,1	8,9
Romanya	6,4	5,8	6,9	7,0	7,2	6,8	7,1	6,8	6,8	5,9	4,9
Slovakya	11,1	9,5	12,0	14,4	13,6	14,0	14,2	13,2	11,5	9,7	8,1
Slovenya	4,8	4,4	5,9	7,2	8,2	8,8	10,1	9,7	9,0	8,0	6,6
İspanya	8,2	11,3	17,9	19,9	21,4	24,8	26,1	24,4	22,1	19,6	17,2
İsveç	6,1	6,2	8,3	8,6	7,8	8,0	8,0	7,9	7,4	7,0	6,7
İngiltere	5,3	5,6	7,5	7,8	8,0	7,9	7,5	6,1	5,3	4,8	4,3

Kaynak: World Development Indicators, 2019.

Tablo 1 Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tahminlerine göre düzenlenen ve 2007-2017 yılları arası dönemi kapsayan AB işsizlik oranlarını vermektedir. Tablo incelendiğinde AB ortalaması açısından 2007 yılında işsizlik oranı 7,1 iken; 2008 küresel krizinin etkisiyle 2009 yılında 8,9 ve 2013 yılında 10,8 olana kadar neredeyse sürekli artmıştır. AB ortalaması bağlamında işsizlik oranının en düşük olduğu yıl olan 2008 yılından (7,0), işsizlik oranının en yüksek olduğu yıl olan 2013 (10,8) yılına kadarki dönemde işsizlik oranı yaklaşık olarak %55 oranında artış göstermiştir. Bu artış kuşkusuz 2008 küresel finans krizinin etkisiyle olmuştur. Tablodan görüldüğü üzere, 2013 yılı sonrasında AB ortalama işsizlik oranları düşme eğilimine girmiş ve 2017 yılında bu oran 7,6 olana kadar sürekli düşmüştür. Bu oran, tablodaki en düşük işsizlik oranının olduğu krizin etkisinin henüz görülmediği 2008 yılındaki 7,0 seviyesine çok yakın olmakla birlikte, henüz çok küçük oranda da olsa başlangıçtan daha yüksektir. Bu noktada AB işsizlik oranlarında küresel-finance krizinin etkisi önem arz etmektedir. Görülüyor ki, küresel krizin etkisi hafifledikçe işsizlik oranları da düşüşe geçmiştir. Burada belirtmek gerekir ki, AB temelinde 2008 küresel krizinin etkisi, dünya geneline göre çok daha uzun sürmüştür. Çünkü Euro bölgesinin borç krizi burada çok etkili olmuştur ve etkisi günümüzde de hâlâ devam etmektedir. Ancak işsizlik oranlarındaki düşüşün kriz öncesi seviyesine tam olarak dönmemesi başka faktörleri de beraberinde getirmektedir. Küresel kriz dışındaki bazı faktörler arasında Brexit, Yunanistan başta olmak üzere Euro bölgesindeki borç krizi, Arap Baharı, terör sorunu, mülteciler gibi faktörler gösterilebilir. Çok küçük oranda da olsa AB'ye sığınan mülteci hareketleri bu faktörlerden bir tanesi olarak AB durgunluğunda etkili olabilir. Ancak bunun yanında başka faktörler de olabileceği gözden kaçırılmamalıdır. Öyleyse, AB'deki durgunlukta mülteci göçünün etkisi minimum düzeyde olmakla birlikte, bu temel faktör asla değildir. Bu durgunluğun mülteci göçüne bağlanması yanıltıcı olmaktadır. Bu noktada Almanya örneği dikkat çekmektedir. Almanya, AB içerisinde aşırı sağın gittikçe güç kazandığı ülkelerin başında gelmektedir. AfD Partisi ve Pegida örnekleri bu görüşü teyit etmektedir. Aşırı sağı temsil eden tarafların göçmenlere yönelik dışlayıcı söylemleri de bilinen bir gerçektir. Buna karşın Almanya'daki işsizlik oranlarının düşüş göstermesi, ifade edilmeye çalışılan ve tezat teşkil eden tabloyu netleştirmektedir.

Büyük ölçüde AB ülkelerinin çoğunda işsizlik oranlarının artması 2008 küresel finansal krizinin bir sonucudur. Küresel kriz ile birlikte Yunanistan ve Yunanistan'a bağlı olarak etkilenen Güney Kıbrıs, İspanya, Portekiz, İtalya, Hırvatistan gibi Euro bölgesi ülkeleri başta olmak üzere bölgedeki borç krizi çok etkili olmuştur. Tablo 1'de işsizlik oranları incelendiğinde bu ülkelerin nasıl etkilendiği açıkça görülmektedir. Çünkü bu ülkelerde küresel krizle birlikte borç krizinin etkisiyle işsizlik oranları çok yüksek seviyelere çıkmıştır. Bu bağlamda iddia edildiği gibi sadece Arap Baharı etkisiyle bir AB krizi söz konusu değildir. Çünkü Arap Baharının etkisi sonucunda sığınma amacıyla göç eden mültecilerin sayısı özellikle 2012-2013 yıllarından sonra artmaya başlamıştır (bkz. www.unhcr.org, 2019). Ancak tablodan hareketle tam da bu yıllardan sonra AB ülkelerinde işsizlik oranlarının azaldığı görülmektedir. Ama işsizlik oranının kriz öncesi başlangıç düzeyine gelmemesi konusunda farklı faktörler ortaya çıkabileceği göz ardı edilmemelidir.

Tablo 2. AB Genç İşsizlik Oranları (% , 2007-2017)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AB (28)	16,4	16,3	20,8	22,2	23,1	25,0	25,8	24,5	22,7	21,0	18,9
Avusturya	9,4	8,5	10,6	9,4	8,9	9,4	9,6	10,3	10,6	11,2	9,8
Belçika	18,8	17,9	21,9	22,4	18,8	19,8	23,7	23,2	22,1	20,1	19,2
Bulgaristan	15,1	12,7	16,1	21,9	25,1	28,1	28,4	23,8	21,6	17,2	13,0
Hırvatistan	25,0	23,6	25,1	32,2	36,6	42,0	50,0	45,6	42,4	31,3	27,4
Kıbrıs	9,5	8,4	12,9	15,6	20,9	26,5	37,0	34,4	31,3	27,8	23,8
Çekya	10,8	9,9	16,7	18,4	18,0	19,5	19,0	15,9	12,6	10,5	8,0
Danimarka	7,5	8,0	11,8	13,9	14,2	14,1	13,0	12,6	10,8	11,9	11,0

Estonya	10,1	12,0	27,3	32,9	22,4	20,9	18,7	15,0	13,1	13,4	12,2
Finlandiya	16,4	16,3	21,4	21,3	19,9	18,9	19,8	20,4	22,3	20,0	20,0
Fransa	18,7	18,2	22,8	22,4	21,8	23,6	24,0	24,1	24,6	24,5	22,1
Almanya	11,9	10,5	11,2	9,8	8,5	8,0	7,8	7,7	7,2	7,0	6,8
Yunanistan	22,5	21,7	25,6	32,8	44,6	55,3	58,2	52,4	49,8	47,3	43,6
Macaristan	18,1	19,6	26,5	26,5	26,0	28,2	26,5	20,3	17,2	12,9	10,7
İrlanda	9,1	13,5	24,3	27,7	29,1	30,4	26,7	23,8	20,7	17,1	13,6
İtalya	20,4	21,2	25,4	28,0	29,3	35,5	40,3	42,9	40,5	37,8	34,7
Letonya	10,6	13,6	33,4	36,1	31,0	28,5	23,2	19,6	16,3	17,2	17,0
Litvanya	8,4	13,4	29,6	35,7	32,6	26,7	21,9	19,3	16,3	14,4	13,2
Lüksemburg	15,0	17,6	17,0	14,1	16,7	18,5	15,4	22,0	17,2	18,7	15,2
Malta	13,5	11,6	14,5	13,2	13,3	14,1	13,0	11,7	11,8	11,0	10,5
Hollanda	5,9	5,3	6,6	8,7	10,0	11,7	13,2	12,7	11,2	10,8	8,9
Polonya	21,5	17,2	20,5	23,6	25,7	26,4	27,2	23,8	20,7	17,6	14,8
Portekiz	16,7	16,6	20,3	22,7	30,3	38,0	38,1	34,8	32,0	28,0	23,9
Romanya	20,2	18,7	21,0	21,8	23,7	22,4	23,6	23,9	21,5	20,5	18,5
Slovakya	20,4	19,1	27,4	33,6	33,5	34,1	33,7	29,7	26,5	22,2	19,0
Slovenya	10,1	10,5	13,7	14,7	15,8	20,6	21,7	20,2	16,3	15,3	11,3
İspanya	18,2	24,6	37,9	41,7	46,4	53,1	55,7	53,4	48,5	44,5	38,7
İsveç	18,9	19,8	24,8	24,5	22,5	23,4	23,2	22,5	20,0	18,7	17,8
İngiltere	14,3	15,0	19,1	19,9	21,3	21,2	20,7	17,0	14,6	13,0	12,1

Kaynak: World Development Indicators, 2019.

Tablo 2'de ise 2007-2017 yılları arası dönemi kapsayan 10 yıllık dönemde ILO tahminlerine göre hesaplanmış 15-24 yaş arası genç işsizlik oranları görülmektedir. Bu tabloya göre, AB ortalaması açısından bakılırsa, genç işsizlik oranları 2007 yılında 16,4 iken; bu oran, 2013 yılında 25,8 olana kadar neredeyse sürekli olarak artmıştır. Özellikle 2008 yılından sonra sürekli bir artış gözlemlenmiştir. 2008 yılında 16,3 olan genç işsizlik oranı 2009 yılında küresel-finansal krizin etkisiyle 20,8'e yükselmiş ve 2013 yılında kadar devamlı artmıştır. AB ortalaması bağlamında genç işsizlik oranının en düşük olduğu yıl olan 2008 yılından (16,3), işsizlik oranının en yüksek olduğu yıl olan 2013 (25,8) yılına kadarki dönemde genç işsizlik oranı sürekli artmış ve yaklaşık olarak %59 oranında artış göstermiştir. Açıkça görüleceği gibi bu artış Tablo 1'de hesaplanan genel işsizlik oranından daha yüksek gerçekleşmiştir. O halde 2008 küresel krizi yüksek oranda gençleri etkilemiştir. 2013 yılından sonra bir toparlanma süreci başlamış ve 2017 yılında 18,9 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Tablo 1 ile karşılaştırıldığında burada ilginç bir durumla karşılaşmaktadır. Tablo 1'den farklı olarak burada genç işsizlik oranları 2017 yılında 18,9 olarak gerçekleşmiş ancak ele alınan 10 yıllık dönemin en düşük genç işsizlik oranı olan 2008 yılındaki 16,3 seviyesinden daha uzak kalmıştır. Yani genç işsizlik oranlarında küresel krizin etkileri bitmesine rağmen tam bir iyileşme söz konusu değildir. Tam da bu noktada genç işsizlik oranlarının AB'deki artışında başat faktör yine küresel-finansal krizi olmakla birlikte başka faktörlerin etkisi burada daha belirgindir. Bu faktörler arasında yukarıda belirtildiği gibi spesifik olarak Brexit, Yunanistan başta olmak üzere Euro bölgesindeki borç krizi, terör sorunu, mülteciler gibi birçok faktör sıralanabilir.

Tablo 2 incelendiğinde Lüksemburg dışındaki tüm mevcut AB ülkelerinde 2008 yılından 2009 yılına geçişte küresel krizin etkisi çok belirgindir. Şöyle ki; genç işsizlik oranı Lüksemburg dışındaki tüm ülkelerde 2008 yılından 2009 yılına artmıştır ve bu artış çok yüksek seviyelere ulaşmıştır. Küresel kriz ile birlikte Yunanistan, Güney Kıbrıs, İspanya, Portekiz, İtalya ve Hırvatistan gibi Euro bölgesi ülkeleri başta olmak üzere bölgedeki borç krizi oldukça etkili olmuştur. Bu ülkelerde küresel krizin yanı sıra borç krizinin ne derece etkili olduğu Tablo 2'den genç işsizlik oranlarının artış eğilimiyle görülmektedir. Neticede bu ülkeler dışında çoğu ülkede 2017 yılında bir toparlanma görülmektedir. Fakat vurgulamak gerekir ki, bu toparlanma küresel kriz öncesinden daha iyi değildir. Zira yukarıda sayılan faktörlerin etkisi aşikârdır. Ama sadece göçmenlerin AB'deki ekonomik sorunların tek sebebi olarak değerlendirilmesi uygun görünmemektedir. Belirtildiği gibi küresel finansal kriz başta olmak üzere birçok faktör bu ekonomik sorunlarda etkili olmaktadır. Çünkü AB ortalaması açısından genç işsizlik oranları 2013 yılından sonra düşüşe geçmiştir. Bazı ülkeler dışında çoğu ülkede aynı dönemden sonra düşüş gözlemlenmektedir.

Bu perspektifin haricinde, örneğin Almanya özelinde yapılan bir çalışmada, göçmenlerin ve Türklerin işsizlik oranlarının Almanlardan daha yüksek olması (Tanrıkulu, 2018, s. 106) dikkat çekici bir veri olarak değerlendirilmelidir. Verilerin haricinde, başlı başına müstakil bir çalışma olmayı hak eden, Avrupa'nın yaşlanma sürecini de göz ardı etmemek gerekmektedir. Zira Bauman'ın da ifadesi ile (2018, s. 25), "Avrupa'nın saçları, her geçen yıl gençleşen bir dünyada ağarmaktadır. Nüfus bilimciler bize yaşadığımız on yıl içinde, 20 yaş altındaki Avrupalıların %11 oranında azalacağını, öte yanda 60 yaşın üzerindeki insan sayısının %50 oranda artacağını söylemektedirler." Yine Almanya özelinde bu bağlamda bir kez daha bakıldığında, 21. yüzyılda Almanya'da nüfus sayısı giderek azalma eğilimine devam etmekte ve nüfus oranında yaşlı bireylerin sayısı hızla artmaktadır. Bu artışa karşın, ortaya çıkan ve çıkmaya devam edecek olan dönüşümde göç yoluyla denge sağlanması elzem görünmektedir. Bu sağlanmadığı takdirde ise gelecek yıllarda yaşlı nüfusun çoğunlukta olacağı ve sosyal güvenlik sisteminin işleyişinin istenilen düzeyde devam edemeyeceği aşikâr olarak

değerlendirilmektedir (Tanrıku, 2018, s. 113). Dolayısıyla orta ve uzun vadede Avrupa'nın ve AB'nin genç işgücüne duyabileceği ihtiyaç da önemli bir faktör olarak görülmektedir.

Tablo 3. Suriyeli Mültecilerin Ülkelere Göre Dağılımı

Ülke	Mülteci Sayısı	Oran
Türkiye	3.636.617	% 64
Lübnan	948.849	% 16.7
Ürdün	671.551	% 11.8
Irak	252.526	% 4.4
Mısır	132.871	% 2.3
Diğer (Kuzey Afrika)	35.713	% 0.6

Kaynak: UNCHR, 2019.

Suriyeli mülteciler konusunda ise elbette bu büyük göç dalgasına karşı Avrupalı ülkelerin ve AB'nin önleyici politikalar geliştirmeleri kendi bakış açıları çerçevesinde doğal kabul edilebilir. Ancak mevcut durum üzerinde, Avrupa Birliği'nin içerisinde çeşitli konumlarda yer alan aşırı sağcı parti, topluluk ve kişilerin ekonomik sorunlar bağlamında Suriyeli mültecileri hedef tahtasına koymaları makul görünmemektedir. Çünkü Birleşmiş Milletler'in Ocak 2019'a dair verilerine bakıldığında, Tablo 3'te de görüldüğü üzere, bu büyük göç vakası karşısında, yükü üzerine alan ülkelerin Avrupalı ülkeler olmadığı net bir biçimde görülmektedir. Mevcut durumda resmi verilere göre, dünyadaki toplam Suriyeli mülteci sayısı beş buçuk milyonu aşmış durumdadır. Bu toplam içerisinde Türkiye'nin, Lübnan'ın, Ürdün'ün, Irak'ın ve Mısır'ın ev sahipliği yaptığı oran dikkate alınır, Avrupa bağlamında söz konusu edilebilecek olan rakamların, mukayese edildiği vakit, sembolik kalacağı görünen bir gerçektir. Dolayısıyla Avrupa sınırları içerisinde yoğun şekilde yaşamayan Suriyeli mültecilerin ya da göçmenlerin Avrupalı vatandaşların işlerini ellerinden alma ihtimali söz konusu olmasa gerektir.

Genelden özele ortaya konulan istatistikî verilere bakıldığında da bu görüşü teyit eden argümanlarla karşılaşmaktadır. Nitekim Birleşmiş Milletler'in 2018 yılı Dünya Göç Raporuna göre, dünyada yaklaşık olarak 244 milyon göçmen bulunmaktadır (www.iom.int, 2019). Buna karşın 2014 yılından 2017 yılına Avrupa'ya ulaşan toplam mülteci sayısı 1,8 milyon civarındadır (Henley, 2018). Bu dört yıllık rakam sadece Suriyeli mülteciler özelinde Türkiye'ye yönelik ifade edilen rakamın yaklaşık yarısına tekabül etmektedir. 2018 yılında da AB ülkelerine yapılan sığınma başvurusu toplam 580,800 iken bu başvuruların ancak %37'si olumlu sonuçlanmıştır (www.ec.europa.eu, 2019). Bir başka gösterge açısından 2015 yılından 2017 yılına AB ülkelerine sığınma başvurusunda bulunan toplam Suriyeli sayısı ise 800,000 civarındadır (www.institutesi.org, 2019). Tablo 3'te ifade edilen rakamlar dikkate alındığında bu üç yılı baz alan rakamın ortaya çıkardığı tablo belirgin olsa gerektir. Bu tabloya karşın AB'de göçmenlerin ve özelde mültecilerin tehdit ve düşman olarak görülmesine dair ortaya çıkan iki farklı yaklaşımdan söz edilebilir.

İlk olarak, çalışma kapsamında da ifade edildiği üzere, göçmen ya da mülteci algısı üzerinden Avrupalı ülkelerde iç ya da dış politika inşası şekillendirilebilmektedir. Özellikle aşırı sağcı eğilimler için kamuoyu desteğini oluşturmak ve almak için göçmenler üzerinden yapılacak olan politika ve söylemler önemli bir argüman olarak kullanılmaktadır. Zira sosyo-kültürel kutuplaşmalar oluşturarak; göçmenleri, mültecileri "öteki" statüsünde değerlendirerek, tehdit ve güvenlik sarmalı içerisinde kamuoyu yönlendirilebilmektedir. Böyle bir tablo içerisinde de, AB genelinde göçe "karşı" bir tavır hâkim olmaktadır. Lakin bu tavrın mevcut durum içerisindeki gerçekliğinin temel doneleri bazı soru işaretlerini de beraberinde getirmektedir.

İkinci olarak ise göçmenlere ya da yabancılara dönük dışlayıcı ve ötekileştirici politikaların sadece sosyo-kültürel faktörler nedeniyle olmayacağı, iktisadî faktörlerin de etkili olduğu belirtilmelidir. Bu noktada, Akerlof ve Kranton tarafından geliştirilen "Kimlik İktisadı" bu konuda dikkat çekici ipuçları sunmaktadır. Buna göre, günümüz iktisadı sadece parayla ilgili değildir ve çoğu iktisatçı parasal olmayan saikleri de incelememiz gerektiğini düşünmektedir (Akerlof ve Kranton, 2016, s. 12). Yani iktisat, "ötekileştirici" bir etmen olarak da kullanılabilir. Akerlof ve Kranton'a göre (2016, ss. 130-131) iktisattaki ırk ayrımı araştırmalarını dünyanın önde gelen ve saygın iktisatçılarından ikisi başlatmıştır. Bunlardan ilki, Gary Becker'in "kişisel tercihlere dayalı ayrımcılık" teorisidir. Bu teoride, beyaz işverenler siyah çalışanları işe almaktan hoşlanmayabilirler ve beyaz çalışanlar siyahlarla birlikte çalışmaktan buna benzer bir hoşnutsuzluk duyabilirler. İkinci olarak Kenneth Arrow'ın önerdiği "istatistiksel ayrımcılık" daha farklı bir ayrımcılık nedeni öne sürmekle birlikte, benzer sonuçlar vermektedir. Bu teoride, beyaz işverenlerin siyah çalışanlara karşı ayrımcılık yapmasının nedeni, işverenlerin siyah çalışanlarla aralarına fiziksel ya da toplumsal bir mesafe koymak istemelerinden değil, siyahların ortalamada daha düşük becerileri olduğunu düşünmelerinden kaynaklanmaktadır. İki teori de Amerika merkezli bir çalışmanın neticesi olarak ortaya konmuş olsa da, burada vurgulanmak istenen husus, Avrupa'da da benzer şekilde göçmenler ve mülteciler bazında ayrımcı bir tutumun söz konusu olduğudur (www.gocvakfi.org, 2019; www.sabah.com.tr, 2019). Dolayısıyla göçmenlerin Avrupa'da işsizlik oranlarının artmasındaki tek etmen olduğu algısı bir yana, yasal statüde iş bulma imkânlarında bile dışlayıcı bir tavrın, tutumun olduğunu belirtmek yanlış olmayacaktır.

Sonuç

Göç ve ekonomi ilişkisine kalkınma özelinde bakıldığında, göçün itici bir faktör olduğu çeşitli örneklerle görülmektedir. Nitelikli işgücü etkeni de bu noktada belirleyici olmaktadır. Buna karşın, Avrupalı ülkelerin ve AB'nin karşı karşıya kaldığı göç dalgalarının nitelikli işgücü ile ilgili ve ilişkili olmadığı eleştirisini sunmak olasıdır. Fakat işgücü ihtiyacına uygun alt

yapılar inşa edilemediği ve göçmenlere yönelik topyekûn dışlayıcı bir tavır ve tutum söz konusu olduğu için bu ilgi ve ilişkinin kesinlikle söz konusu olmadığını belirtmek mümkün görünmemektedir.

Ayrıca, özellikle 2012-2013 döneminden sonra AB'ye yapılan göçün bir "emek göçü" olmadığı da anlaşılmaktadır. Çünkü bu dönemden sonra göç akımlarına bakıldığında "iş arama" kaygısından çok savaş ortamının sonucu olarak "hayatta kalma" kaygısı ön plandadır. Dolayısıyla spesifik olarak bu dönemde AB'ye hareket eden nüfusa bakıldığında gönüllü bir iş arama durumundan ziyade ülkelerinden kaçma ve diğer ülkelere sığınma söz konusudur. Kaldı ki bu süreçte de Suriyeli mülteciler örneğinde görüldüğü üzere AB ülkelerinin bu soruna dair yükü paylaşmakta isteksiz oldukları görülmektedir. 2018 yılında AB ülkelerine yapılan sığınma başvurularının olumlu sonuçlanma oranı ve ortaya çıkan rakam bu görüşü doğrulamaktadır. Tam da bu noktada AB işsizlik oranlarının eğilimi önem arz etmektedir. Çünkü bu dönemde AB işsizlik oranları giderek azalmış ve neredeyse 2008 krizi öncesine geri dönmüştür. Bu bağlamda zaten sınırlı düzeyde olan AB'ye yapılan sığınma hareketinin bir emek göçü olmadığı teyit edilmektedir. Bu durum AB'nin, içinde bulunduğu kendi borç krizine "neden" arayışının bir başka boyutunu temsil etmektedir. Çünkü bu göç hareketliliği AB'nin işsizlik oranlarını anlamlı düzeyde etkilememektedir.

21. yüzyılda AB ülkelerinde yükselişe geçen aşırı sağcı partilerin kendilerine bir meşruiyet zemini oluşturdukları alanlardan birisi de göç ve göçmenler konusudur. Sosyo-kültürel farklılıklar vurgusunun yanı sıra, sosyo-ekonomik olarak da yaşanan kötü gidişatın sebebi olarak göçmenler gösterilebilmektedir. İşsizlik konusu da bu sebeplerin arasında kendisine yer bulmaktadır. Lakin çalışma kapsamında Avrupa Birliği ülkelerinin on yıllık (2007-2017) işsizlik ve genç işsizlik verilerine bakıldığında, göç dalgalarının yoğunlaştığı 2012-2013 döneminden itibaren işsizlik oranlarının artması bir yana, aksine, bir düşüşün söz konusu olduğu görülmüştür. Ayrıca işsizlik oranlarındaki yükselişin de 2008-2009 küresel finansal kriz döneminde varlığını hissettirdiği müşahade edilmiştir. Bu bağlamda, vurgulanmış olduğu üzere, göçmen faktörünün işsizlik oranlarındaki tek faktör olamayacağı bir kez daha görülmüş ve adeta politik gerekçelerle de ekonomik eksende bir "tehdit/öteki" icat edildiği görüşü desteklenmiştir. Her ne kadar kısa ve orta vadede iç ve dış politika açısından bu icat ve inşa süreci AB lehine gibi görülebilirse de, gittikçe yaşanan bir Avrupa için bu tablonun uzun vadede bir dezavantaj olabileceği unutulmamalıdır. Sürece ve tabloya daha spesifik bir değerlendirme sunulduğunda ise Suriyeli mülteciler konusu gündeme gelmektedir. AB'nin Suriyeli mülteciler konusundaki tedbir dolu hassasiyeti bilinen bir gerçektir. Ancak Tablo 3'te de arz edildiği üzere, bu küresel sorunda yükü üstlenen ülkeler arasında AB ülkeleri yer almamaktadır. Dolayısıyla olmayan bir gerçekliğin, işsizlik açısından bir problem teşkil etmesi mümkün görünmemektedir. Burada, önleyici bir yaklaşım söz konusu olsa da, mevcut durumda böyle-imiş gibi bir değerlendirme yapmak olası değildir.

Kaynakça

- Akerlof, G. A. ve Kranton, R. E. (2016). Kimlik İktisadı, Kimliklerimiz, İşimizi, Ücretimizi ve Refahımızı Nasıl Şekillendiriyor?. (çev. C. Madenci). Ankara: Efil Yayınevi.
- Aktaş, M. T. (2015). Göç Olgusu Ekonomik Kalkınmada İtici Güç Olabilir mi?. Aksaray Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7 (1), 37-48.
- Aras, İ. ve Sağıroğlu, A. (2018). Avrupa Aşırı Sağ'ında Göçmen Karşıtlığı: Fransa ve Macaristan Örnekleri. Mukaddime 9 (Özel Sayı. 1), 59-77.
- Asylum Statistics. (2019, 1 Temmuz). Erişim adresi https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics
- Atikkan, Z. (2014). Avrupa Benim, Batı Avrupa'da Aşırı Sağın Yükselişi. İstanbul: Metis Yayınları.
- Avrupa'da Azınlıklar Ayrımcılık ve Nefretten Şikayetçi. (2019, 15 Ocak). Erişim adresi <https://gocvakfi.org/avrupadaki-azinliklar-ayrimcilik-ve-nefretten-sikayetci/>
- Bauman, Z. (2018). Avrupa, Bitmemiş Bir Macera. (çev. A. E. Pilgir). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Çelik, R. ve Arslan, I. (2018). Göç ve İşsizlik Arasındaki İlişki: Ampirik Bir Uygulama. Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, 74, 65-75.
- Develi, E. S. (2017). 21. Yüzyılda Göç Olgusu: Uluslararası Göç Teorilerinin Ekonomi Politikası. Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Göç Özel Sayısı, Cilt. 22, 1343-1353.
- From Syria to Europe: Experiences of Stateless Kurds and Palestinian Refugees from Syria Seeking Protection in Europe. (2019, 1 Temmuz). Erişim adresi www.institutesi.org/from_Syria_to_Europe.pdf
- Göçmenler İşte Ayrımcılık Mağduru. (2019, 16 Ocak). Erişim adresi <https://www.sabah.com.tr/avrupa/2018/09/20/gocmenler-iste-ayrimcilik-magduru>
- Göv, A. ve Dürrü, Z. (2017). Göç ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Seçilmiş OECD Ülkeleri Üzerine Ekonometrik Bir Analiz. Uluslararası Ekonomik Araştırmalar Dergisi, Cilt. 3, Sayı. 4, 491-502.
- Güllüoğlu, F. (2012). Göç Olgusunun Ekonomi-Politik ve Uluslararası Göç Kuramları Üzerine Bir Değerlendirme. Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı. 4, 53-85.
- Gür, N. (2017). Ülke Deneyimleri Işığında Uluslararası Göç Ekonomisi. SETA Analiz, Sayı. 224.
- Henley, J. (2018). What is the Current State of the Migration Crisis in Europe. Erişim adresi <https://www.theguardian.com/world/2018/jun/15/what-current-scale-migration-crisis-europe-future-outlook>
- Koser, K. (2007). International Migration, A Very Short Introduction. New York: Oxford University Press.
- Seven Years On: ÜTimeline of the Syria Crisis. (2019, 20 Ocak). Erişim adresi <https://www.unhcr.org/ph/13427-seven-years-timeline-syria-crisis.html>

- Syria Regional Refugee Response. (2019, 1 Şubat). Erişim adresi https://data2.unhcr.org/en/situations/syria#_ga=2.207605843.1752854169.1548935059-558129901.1457350700
- Tanrıkulu, F. (2018). Yaşlanan Alman Nüfusu ve Artan Göçmen İhtiyacı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi: Yükselen İrçılık, Yabancı Düşmanlığı ve Ayrımcılık. Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, 75, 93–122.
- Türk Dil Kurumu. (2019, 15 Ocak). Erişim adresi www.tdk.gov.tr
- Türkeş-Kılıç, S. (2018). Avrupa Komşuluk Politikası'nda Uluslararası Göçün Güvenleştirilmesi. Mukaddime, 9 (Özel Sayı. 1), 1–20.
- Uluslararası Göç Örgütü. (2009). Göç Terimleri Sözlüğü. Cenevre.
- World Bank Development Indicators. (2019, 23 Ocak). Erişim adresi <https://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&series=SL.UEM.TOTL.ZS#>
- World Migration Report. (2019, 1 Temmuz). Erişim adresi <https://www.iom.int/wmr/chapter-2>
- Yardım, M. (2017). Aşırı Sağ ve Çokkültürlük: Avrupa'da Ötekileştirilen “Göçmenler”. Akademik İncelemeler Dergisi, Cilt. 12, Sayı. 2, 217–234.

Summary

Migration is one of the prominent agenda items of this century. The primary topics addressed under it include the multidimensional structure of the phenomenon (political, socio-cultural, economical aspects) and its regional and global effects in terms of its causes and effects. A big increase has been observed in migrations to the West (Europe specifically) especially as a result of the process known as the Arab Spring. With this increase, there has been a rise in the threat-based concerns/worries of European countries and the EU within their own contexts. This manifests itself in various discourses and exclusivist practices within European politics. Particularly the rise in far right strengthens the construction of a negative perception of migrants. Such a negative perception brings along political and socio-cultural exclusion in practice as well. However, this study notes that economic exclusion should not be ignored as well for it is an effective factor. This is because migrants may be displayed as the sole cause of a lot of economic problems, unemployment being in the first place, in countries receiving migrants. A similar situation is at stake in the EU as a result of far-right tendencies.

Within this general framework, the study attempts to answer three questions. First, what does the theoretical perspective tell about the migration-economy relationship and how does such perspective manifest itself in EU? Second, what kind of an evaluation can be made on far right's discourses on migrants and on statistical data within the context of unemployment? That is, are migrants really the sole factor increasing the unemployment rate, or are regional and global economic reasons influential on this as well? Third, how should the refugees issue resulting from the developments in Syria as of 2011 be interpreted for the EU on the basis of figures?

Firstly, considering the migration and development relationship, it would not be wrong to say that there is a positive relationship, especially within the scope of skilled labor migration. There are various examples displaying this. Secondly, in the EU politics and far-right views, migrants are indicated to be the sole reason for the increase in unemployment and the decrease in jobs held by citizens in the European states. Migrants are “scapegoats” as the phrase goes. This may even be put forward as a basic argument in policies and attitudes towards Syrian refugees. However, based on the EU total unemployment rates and EU youth unemployment rates from 2007 to 2017, it is possible to see a completely different picture. Even there was a fall in the period when intense migration waves occurred. Indeed, the 2008-2009 global financial crisis is seen to have been much more influential on increased unemployment rates. Thirdly, it is a known fact that the EU has concerns about Syrian refugees. No European country is seen among the countries shouldering the burden of Syrian refugees. Thus, it is seen that actions are taken based on constructed perceptions and discourses rather than objective data. In addition, those currently working there are exposed to severe exclusivist and otherizing attitudes, let alone refugees depriving the citizens of the EU countries of their jobs.

In this regard, it is possible to stress the following points: From the EU perspective, migrants are seen as “other” in the economic field as in the socio-cultural and political fields. It is even possible to encounter a theoretical background confirming this view from the perspective of identity economics. However, this exclusion process is grounded on the “invention” of rivals rather than facts. This also affects the internal politics of Europe.

Migration and migrants are one of the areas far-right parties starting to rise in the EU countries in the 21st century exploit to form a basis for their legitimacy. Besides the emphasis on socio-cultural differences, migrants may be shown as the reason for bad socio-economic situation. Unemployment should also be noted here. The ten-year unemployment and youth unemployment data of the EU and the EU countries (2007–2017) indicate that a fall, rather than a rise, occurred in unemployment rates as of the 2012-2013 period when migration waves became intense. Moreover, it was observed that the rise in the unemployment rate made itself evident in the 2009 global financial crisis period.

As emphasized, it was seen once again that the migration factor cannot be seen as the single factor leading to high unemployment rates. It does not seem possible that a nonexistent fact may pose a problem in terms of unemployment. Thus, though a preventive approach is at stake here, it is not possible to make a “this is that”

judgment in the current situation. Although this invention and construction process seems to be in favor of the EU in terms of domestic and foreign politics in the short and medium terms, it should be remembered that this picture may be a disadvantage for a gradually aging Europe in the long term.
